

Jabłoński, Krzysztof. H.

[List do redakcji]

Przegląd Historyczny 73/3-4, 423

1982

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych, tworzonej przez Muzeum Historii Polski w Warszawie w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został opracowany do udostępnienia w Internecie dzięki wsparciu Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego w ramach dofinansowania działalności upowszechniającej naukę.

SZANOWNA REDAKCJO

W zeszycie 1 tomu LXXII (1981) „Przeglądu Historycznego” ukazał się bardzo interesujący artykuł Władysława T. Kuleszy „Koncepcje ideowo-polityczne Kazimierza Bartla i jego ekipy w latach 1926—1930” (s. 75—93). Autor pozwolił sobie jednak na pewną nieścisłość, którą jak sądzę warto sprostować.

Pisze mianowicie autor (s. 90) o rozporządzeniu Rady Ministrów z 9 grudnia 1926 r., które nakładało na uczniów obowiązek praktyk religijnych, a na nauczycieli obowiązek kontroli ich wykonania. Jest to błąd. Cytowane rozporządzenie było wydane nie przez Radę Ministrów, a przez ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego. Był nim wtedy właśnie Kazimierz Bartel i stąd też popularna nazwa tego aktu „okólnik Bartla”, prawidłowo — ustawa „O nauce szkolnej religii katolickiej” (Dz. U. RP 1927, nr 1, poz. 9).

Dziwi też fakt, iż autor nie sięgnął tu po „Dziennik Ustaw”, a powołuje się na pracę J. Jurkiewicza „Watykan a Polska w okresie międzywojennym 1918—1939”, Warszawa 1958.

Warto też dodać, uzupełniając ten nurt rozważań autora, że zgodnie z wydaną 1 lipca 1926 r. ustawą o stosunkach służbowych nauczycieli, czyli tzw. „pragmatyką nauczycielską” (Dz. U. RP nr 104, poz. 873 z późniejszą zmianą), przed mianowaniem nauczyciela religii katolickiej należało uzyskać zgodę odpowiedniej władzy kościelnej, zarówno co do kwalifikacji zawodowych jak i pozytywnej opinii o kandydacie. Szerzej o tym pisze B. Reiner w pracy „Problematyka prawnospołeczna nauczania religii w szkołach w Polsce (1918—1939)”, Opole 1964, s. 120 i nn. oraz tenże w: „Konkordat i jego wpływ na klerykalizację oświaty w Polsce międzywojennej”, Opole 1964.

Z wyrazami szacunku
Krzysztof H. Jabłoński